

ZESPÓŁ PARKÓW
KRAJOBRAZOWYCH
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Świat grzybów w Bolimowskim Parku Krajobrazowym

Wydawca:

Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego, ul. Solna 14, 91-423 Łódź

Koncepcja i opracowanie:

Sebastian Piskorski, Agnieszka Pruszkowska, Stanisław Pytliński

Tekst: Sebastian Piskorski

Fotografie: Sebastian Piskorski (SP), Agnieszka Pruszkowska (AP), Kinga Nowak (KN), Adam Świć (AŚ)

Rysunki: Magdalena Majda (MM)

Skład i druk: Euro Pilot Sp. o.o., 01-355 Warszawa, ul. Konarskiego 3
tel. 22 664 37 20, e-mail: biuro@europilot.com.pl

województwo
łódzkie

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
W ŁÓDZI

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Łódź 2021

ISBN 978-83-64899-34-8

WSTĘP

Bolimowski Park Krajobrazowy został utworzony w 1986 roku i obecnie zajmuje powierzchnię 23 614 hektarów. Tereny należące do Parku znajdują się w siedmiu gminach, z których pięć leży w województwie łódzkim, natomiast dwie w województwie mazowieckim. Obszar Parku ma typowy leśny charakter, 60% jego powierzchni stanowią lasy, a pozostałą część rzeka Rawka wraz z polami i przyległymi łąkami. Pierwotnie tereny rozciągające się pomiędzy Warszawą a Łodzią zajmowało pięć puszczy: Bolimowska (dawniej Bolemska), Jaktorowska, Wiskicka, Miedniewicka i Korobiewska.

Dzisiaj Puszcze Bolimowską stanowią przede wszystkim bory sosnowe i mieszane będące lasami gospodarczymi, żywniejsze miejsca zajmują grądy, 150-letnie dąbrowy oraz nadrzeczne łągi. Kompleks leśny, w który wkomponowane są wąskie, głębokie dolinki strumyków, śródleśne bagna i rozległe podmokłe łąki, stanowi w Polsce centralnej niezwykle cenny przyrodniczo obszar. Ważne dla zachowania różnorodności biologicznej fragmenty Parku są objęte dodatkowymi innymi formami ochrony przyrody. Jest to pięć rezerwatów: Rawka, Polana Siwica, Kapanicha, Ruda-Chlebaż oraz Puszcza Mariańska, jeden zespół przyrodniczo-krajobrazowy Nieborów, cztery obszary Natura 2000: Polany Puszczy Bolimowskiej, Dolina Rawki, Grabinka i łąki Żukowskie, a także wiele pomników przyrody i 124 użytki ekologiczne.

Bolimowski Park Krajobrazowy jest enklawą dla wielu rzadkich i chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt. Spośród tych trzech organizmów, na terenie Parku najmniej zbadane są grzyby. Wielokomórkowi przedstawiciele tego królestwa rozwijają się w postaci grzybni, najczęściej ukrytej w podłożu. Dlatego dla zachowania różnorodności gatunkowej grzybów niezwykle ważna jest mnogość siedlisk oraz brak ingerencji człowieka w ich trwanie. Na terenie Parku dobrze zachowanymi obszarami przyrodniczymi nadal mającymi „dziki” charakter są liczne siedliska leśne, łąki oraz wilgotne doliny strumyków i dolina rzeki Rawki.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie dotychczas poznanych rzadkich, zagrożonych i/lub podlegających ochronie gatunków grzybów oraz porostów występujących w Bolimowskim Parku Krajobrazowym. Niektóre z nich mają wiele stanowisk na terenie Polski i uważane są za częste, ale w odróżnieniu od innych przedstawicieli swojego rodzaju są rzadsze, dlatego też autor postanowił umieścić je w tej publikacji. W celu przybliżenia czytelnikom królestwa grzybów opracowano krótką charakterystykę ułatwiającą zrozumienie wyjątkowych cech konkretnych gatunków. Na końcu opracowania znajduje się słownik pojęć, w którym znajdują się wyjaśnienia specjalistycznych terminów użytych w tekście.

POZNAJEMY NIESAMOWITE KRÓLESTWO

Grzyby, to jedno z pięciu królestw organizmów świata żywego. Są wśród nich organizmy jednokomórkowe, jak na przykład drożdże, oraz wielokomórkowe, takie jak muchomory. Ciało (soma) grzybów wielokomórkowych to grzybnia, która tworzy gęstą sieć splecionych ze sobą strzępek rozwijających się w podłożu. Substratem życia dla grzybów może być gleba, ściółka, drewno i żywe organizmy (rośliny, zwierzęta oraz inne grzyby). Widoczne gołym okiem wytwory grzybni to owocniki, w których powstają zarodniki, czyli komórki służące rozprzestrzenieniu się grzybów. Grzyby, aby zdobywać pokarm wchodzą w relacje z roślinami i zwierzętami; czasem związki te dotyczą dwóch przedstawicieli tego samego królestwa czyli grzybów. Wśród tych relacji wyróżniamy **symbiozę**, **Pasożytnictwo** i **saprofityzm**, czasem również **nadpasożytnictwo**.

Symbioza najczęściej dotyczy współżycia grzybów z roślinami. Jednym z jej rodzajów jest mykoryza, w której grzybnia w kontakcie z korzeniami roślin zwiększa ich powierzchnię chłonną, doprowadzając wodę i sole mineralne. Dzięki specyficznym połączeniom strzępek grzybni i korzeni drzew, grzyby zapewniają roślinom również ochronę przed patogenami glebowymi i zanieczyszczeniami, na przykład metalami ciężkimi. Rośliny „odwdzięczając się” grzybom przekazując im związki organiczne wytwarzane w procesie fotosyntezy. Pasożytnictwo to relacja, w której grzyby uzyskują związki pokarmowe wykorzystując inne organizmy, na przykład czyreń sosnowy atakuje sosny i powoduje zgniliznę drewna, dzięki czemu zdobywa substancje odżywcze. Niekiedy żywiciel (organizm wykorzystywany przez pasożyta) jest jedynym miejscem jego bytowania. Przykładem może być płaskosz borówki atakujący borówkę brusznicę, wywołujący u niej chorobę i na roślinie przechodzący cały cykl rozwojowy od zarodnika, z którego kiełkuje grzybnia, po wytworzenie warstwy z zarodnikami rozprzestrzeganymi przez wiatr i atakującymi nowych żywicieli. Równie częstą interakcją w świecie grzybów jest nadpasożytnictwo, w którym jeden grzyb pasożytujący na roślinie bądź zwierzęciu zostaje zatakowany przez innego grzyba. Natomiast saprofityzm to rozkład i odżywianie się martwą materią organiczną poprzez jej rozkład. Wyróżnia się saprofity: naściółkowe (czyli grzyby rozkładające w ściółce pozostałości innych organizmów, na przykład liście), koprofilne (rozwijające się na odchodach zwierzęcych), napróchniczne (tworzące glebową próchnicę)

oraz nadrewnowe (rozkładające biomasę drzewną). Wśród grzybów saprotroficznym dość dużą grupę tworzą grzyby związane z drewnem, wywołujące zgniliznę drewna. Grzyby te rozkładają skomplikowane związki budulcowe w drewnie, których żadne inne organizmy nie są w stanie rozłożyć w tak szybkim i zaawansowanym tempie.

Królestwo grzybów tworzy pięć typów grzybów: sprężniowe, kłębiakowe, skoczkowe, workowe i podstawkowe. Każdy typ grupuje gatunki grzybów o podobnej biologii. Wszystkie gatunki należące do konkretnego typu łączą głównie cechy związane z rozmnażaniem. Grzyby workowe tworzą zarodniki płciowe w workach, a grzyby podstawkowe na specjalnych podstawkach. Inny nieformalny podział grzybów to klasyfikacja wielkości owocników. Tak wyróżniamy grzyby wielkoowocnikowe (na przykład takie jak muchomory) oraz mikroskopijne (których przedstawicielem jest na przykład płaskosz borówki).

Do grupy grzybów wielkoowocnikowych zaliczają się gatunki grzybów podstawkowych i workowych.

Owocniki grzybów podstawkowych dzielimy między innymi na:

Owocniki kapeluszowe:

- » Agarikoidalne – owocniki zbudowane z trzonu, kapelusza i hymenoforu blaszkowatego. Większość gatunków o takich owocnikach posiada osłony (błony otaczające dojrzewający owocnik). Wyróżnia się osłonę całkowitą osłaniającą cały owocnik od podstawy trzonu do szczytu kapelusza. Owocniki posiadające taką błonę wyrastają z „jaja”. Pozostałości tej osłony to łatki widoczne na już dojrziałych kapeluszach, a na trzonie mające postać pochwy otaczającej go u podstawy. Drugim typem osłony jest osłona częściowa osłaniająca hymenofor, czyli spodnią część kapelusza. Błona taka pozostaje na dojrziałym owocniku w postaci pierścienia wokół trzonu.
- » Boletoidalne – owocniki typowe dla borowików, podgrzybków, koźlarzy i wielu innych gatunków, zbudowane z trzonu, kapelusza i hymenoforu w postaci rurek.

Owocniki niekapeluszowe:

- » Kortycoidalne – owocniki całkowicie przyrośnięte do podłoża, nie posiadające typowego trzonu i kapelusza charakterystycznego dla innych grzybów. Niekiedy część owocników lekko się odgina tworząc kapelusze. Są one określane jako owocniki rozpostarte lub resupinatowe, na przykład stroczynek złotawy.
- » Polyporoidalne – to owocniki charakterystyczne dla grzybów nadrzewnych. Nie posiadają typowego trzonu, bokiem przyrastają do podłoża, a ich hymenofor ma postać rurek. Przykładem jest czyreń sosnowy.
- » Klawarioidalne – to owocniki krzaczkowate i licznie rozgałęzione, przypominające koralowce, na przykład koralówka żółta.
- » Cyfelloidalne – owocniki w kształcie kubeczków, miseczek lub tarceczek, takie jak na przykład kubek ołowianoszary.

Owocniki grzybów workowych dzielimy między innymi na:

- » Apotecja – owocniki w kształcie miseczek, na których wewnętrznej powierzchni powstają zarodniki, na przykład kielonka błyszcząca.
- » Perytecja – owocniki w kształcie butelkowatym lub gruszkowatym z otworem na szczycie, dzięki któremu zarodniki rozprzestrzeniają się na zewnątrz, jak na przykład u próchnica gałęzistego.

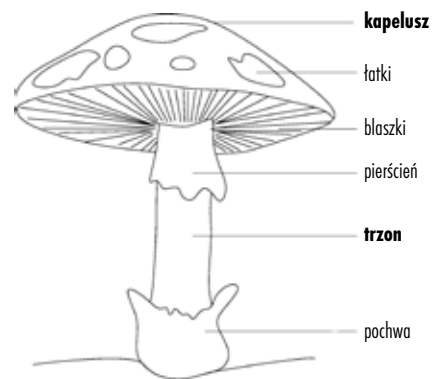
Porosty i grzyby przez stulecia traktowane były jako rośliny. Rozwój biologii molekularnej i nowe technologie pozwoliły stwierdzić, że porosty to organizmy złożone z dwóch lub trzech komponentów, w tym z partnera grzybowego i glonu. Najczęściej porost tworzy grzyb workowy i glon z grupy zielenic lub sinic (cyanobakterie), rzadziej grzyb podstawkowy lub grzyb workowy w połączeniu z grzybem podstawkowym. Ciało porostów to plecha zbudowana ze strzępek grzybni i komórek glonu. Plechy można podzielić ze względów morfologiczno-anatomicznych na: skorupiaste, fuszczkowate, listkowate i krzaczkowate.

Porosty to przede wszystkim pionierzy w zasiedlaniu niszy nieskolonizowanych przez inne organizmy. Te wielokomórkowe organizmy powszechnie uznawane są za rodzaj współżycia (symbiozę), w którym korzyści odnoszą obie strony

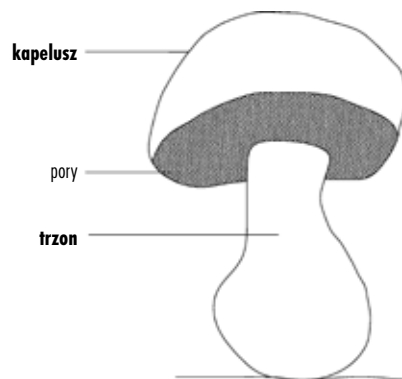
relacji (komponenty). Jednakże relacje te mają również inny wymiar poza dostarczaniem sobie wzajemnych korzyści. Najczęściej spotykaną formą relacji łączącą komponenty porostowe jest helotyizm (niewolnictwo), w którym grzyb dostarcza wodę i związki mineralne komórkom glonów, ale jednocześnie ogranicza ich wzrost i rozmnażanie, natomiast glony przekazują mu wytworzone w procesie fotosyntezy związki organiczne.

Typy owocników grzybów

▲ owocnik agarikoidalny (MM)

▲ owocnik boletoidalny (MM)

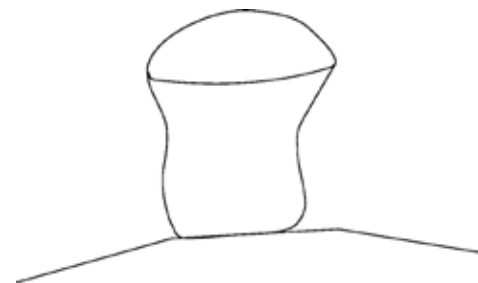
▲ owocnik klawarioidalny (MM)

▲ owocnik kortycoidalny (MM)

▲ owocnik polyporoidalny (MM)

▲ owocnik cyfelloidalny (MM)

BŁYSKOPOREK PŁACZĄCY*(Pseudoinonotus dryadeus)*

Morfologia: owocniki konsolowate, półeczkowate, pojedyncze lub zrosnięte, bokiem przyrosnięte do podłoża, ochrowe do rdzawobrązonych. Górna powierzchnia owocników aksamitna do szorstkiej z pomarańczowobrunatnymi kropkami wydzielanymi przez owocnik. Krople te pozostawiają plamy i wklęsnięcia na powierzchni owocnika. Owocnik jest jednoroczny, a hymenofor zbudowany z porów.

Trofia: pasożyt ranowy dębów (*Quercus sp.*) i saprotrof na drewnie.

Siedlisko: występuje w lasach liściastych na drewnie dębu szypułkowego i dębu bezszypułkowego.

Gatunki podobne: błyskoporek dębowy, błyskoporek cynamonowy.

Ciekawostka: atakuje w pełni zdrowe drzewa, uszkadza ich pnie lub korzenie i powoduje białą zgniliznę drewna. Gatunek w Polsce jest dość rzadki, znajduje się na Czerwonej liście grzybów Polski, gdzie nadano mu kategorię – narażony na wyginiecie.

Błyskoporek płaczący (SP)

BŁYSKOPOREK PODKOROWY*(Inonotus obliquus)* - podlega ochronie częściowej

Morfologia: wytwarza dwie formy owocników, płciową i bezpłciową. Forma płciowa ma rozpostarty kształt początkowo o jasnoszarej, skórzastej powierzchni. Trudno ją zaobserwować ponieważ wyrasta w spękaniach kory. Forma bezpłciowa (sklerocjum) przypominająca narośl jest różnokształtna, ma czarny kolor i jest wieloletnia.

Trofia: pasożyt i saprotrof drzew liściastych (głównie brazy).

Siedlisko: występuje w lasach liściastych, iglastych i mieszanych, szczególnie tam, gdzie rośnie brzoza brodawkowata. Nierzadko spotykany jest w parkach i ogrodach.

Gatunki podobne: inne gatunki z rodzaju błyskoporek.

Ciekawostka: w wielu kulturach od dziesiątków lat wytwarzane są napary ze sklerocjów błyskoporka i stosowane jako opium na wrzody żołądka i nowotwory. Dzięki badaniom naukowym sklerocjów potwierdzono w nich obecność antyoksydantów. Gatunek w Polsce jest dość rzadki i znajduje się na Czerwonej liście grzybów Polski, gdzie nadano mu kategorię – rzadki.

Błyskoporek podkorowy (SP)

BUŁAWKA RURKOWATA

(*Typhula fistulosa*)

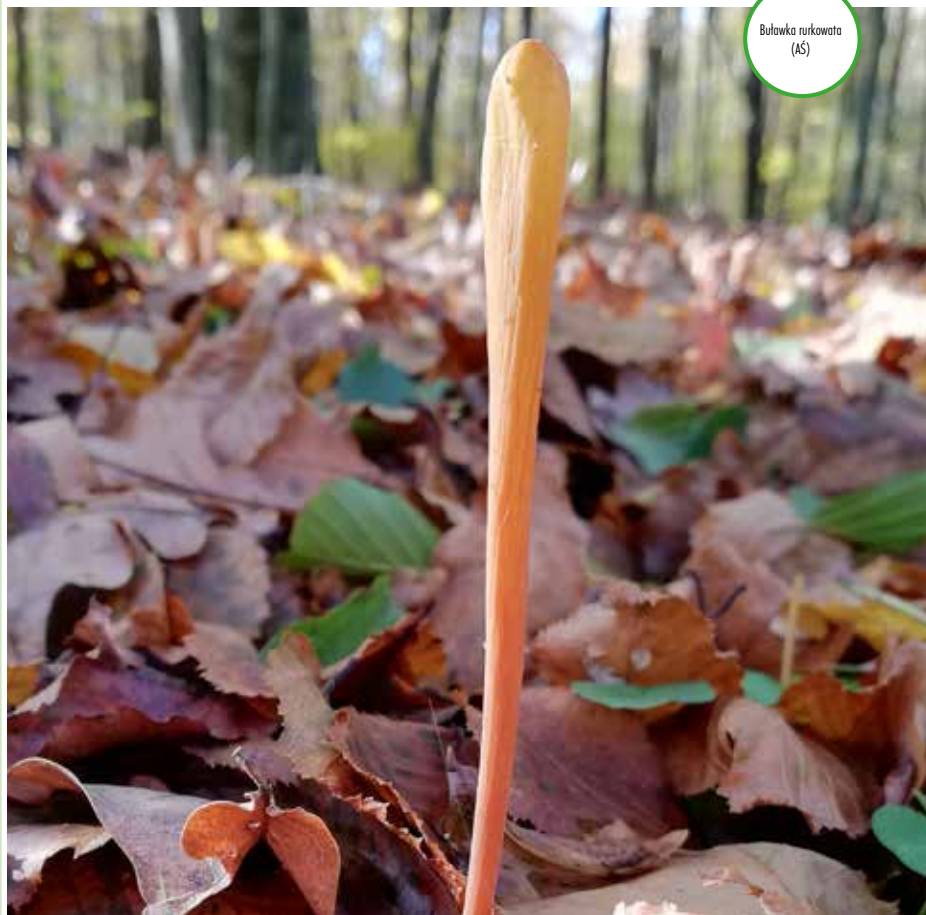
Morfologia: owocnik pałeczkowaty, wydłużony i smukły, osiągający do 200 mm wysokości. Początkowo w kolorze bladeżółtym, w czasie starzenia ciemnieje i przybiera barwę brązową. Część hymenialna pokrywa zewnętrzną powierzchnię owocnika. Nie ma trzonu, jednak krótki odcinek przy podstawie owocnika jest płonny (nie powstaje na nim hymenium).

Trofia: saprotrof, rozwija się na opadłych liściach dębów i buków.

Siedlisko: występuje w lasach liściastych, mieszanych, szczególnie w dąbrowach, grądach i buczynach.

Gatunek podobny: buławka sitowata.

Ciekawostka: w rozróżnieniu grzyba od innych gatunków z rodzaju buławka pomaga fakt, że jego owocniki powstają zazwyczaj pojedynczo, a u innych buławek w grupach. Gatunek w Polsce jest dość rzadki, znajduje się na Czerwonej liście grzybów Polski, gdzie nadano mu kategorię – rzadki.

Buławka rurkowata
(AŚ)

BUŁAWKA RURKOWATA ODMIANA SKRĘCONA

(*Typhula contorta*)

Morfologia: owocniki drobne, wydłużone i pałeczkowate, osiągające 50 mm wysokości i 6 mm grubości. Mają kształt maczugowaty i są powyginane lub poskręcane wzdłuż własnej osi. Początkowo mają barwę żółtobeżową, jasnobrązową, później ciemniej. Wierzchołek zaokrąglony lub szpiczasty. Część hymenialna pokrywa zewnętrzną powierzchnię owocnika. Brak jest trzonu, ale krótki odcinek przy podstawie owocnika jest płonny (nie powstaje na nim hymenium).

Trofia: saprotrof na drewnie.

Siedlisko: występuje w lasach liściastych i mieszanych. Rośnie na opadłych gałęziach drzew liściastych, zwłaszcza brzozy, olszy i leszczyny.

Gatunki podobne: inne gatunki z rodzaju buławka występujące na opadłych gałęziach.

Ciekawostka: w Polsce prawdopodobnie gatunek dość częsty, ale pomijany. W literaturze mikologicznej ma kilka nielicznych stanowisk.

Buławka
rurkowata odmiana
skręcona (SP)

BUŁAWKA SITOWATA (*Macrotyphula juncea*)

Morfologia: owocniki smukłe, wydłużone o pałeczko-watym kształcie, do 50 mm wysokości. Początkowo mają barwę ochrowożółtą do cielistobrązowej. Powierzchnia gładka, warstwa hymenialna powstaje na zewnętrznej powierzchni owocnika.

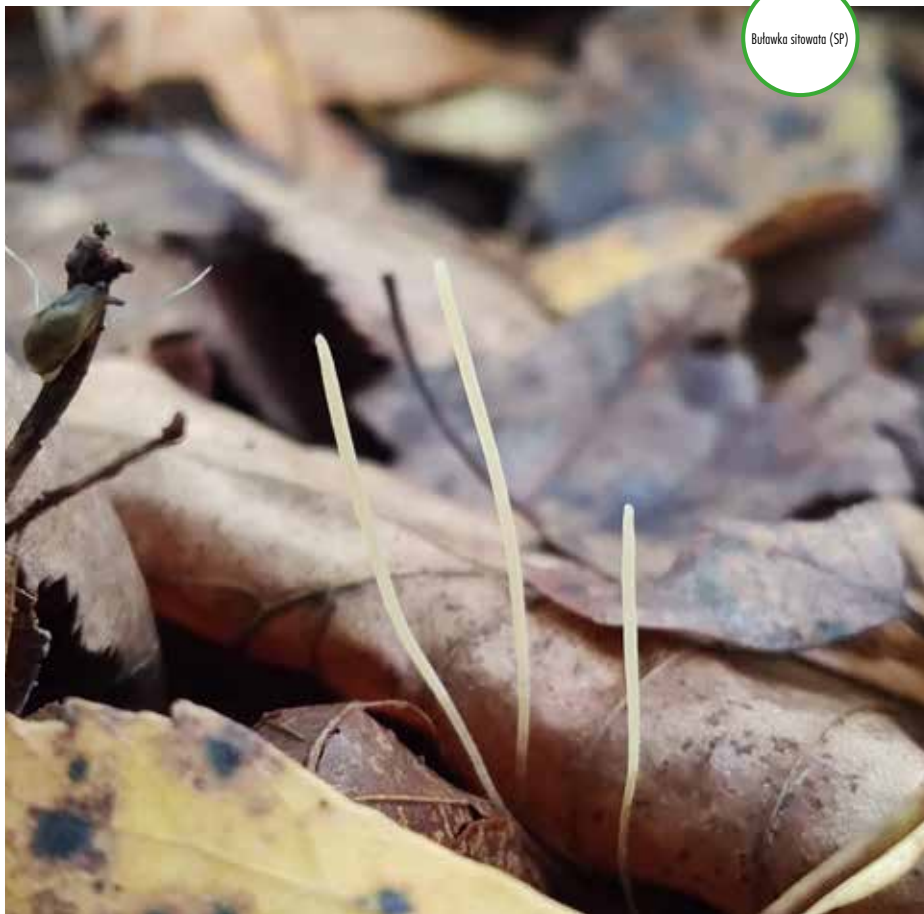
Trofia: saprotrof, rozwija się na opadłych liściach dębów i buków.

Siedlisko: występuje w lasach liściastych, mieszanych, szczególnie w dąbrowach, grądach i buczynach.

Gatunek podobny: buławka rurkowata.

Ciekawostka: w odróżnieniu od buławki rurkowatej pomaga fakt, że owocniki grzyba powstają gromadnie, czasem nawet do kilkuset owocników. Gatunek w Polsce jest dość rzadki, znajduje się na Czerwonej liście grzybów Polski, gdzie nadano mu kategorię - rzadki.

Buławka sitowata (SP)

CHROBOTEK RENIFEROWY (*Cladonia rangiferina*) - podlega ochronie częściowej

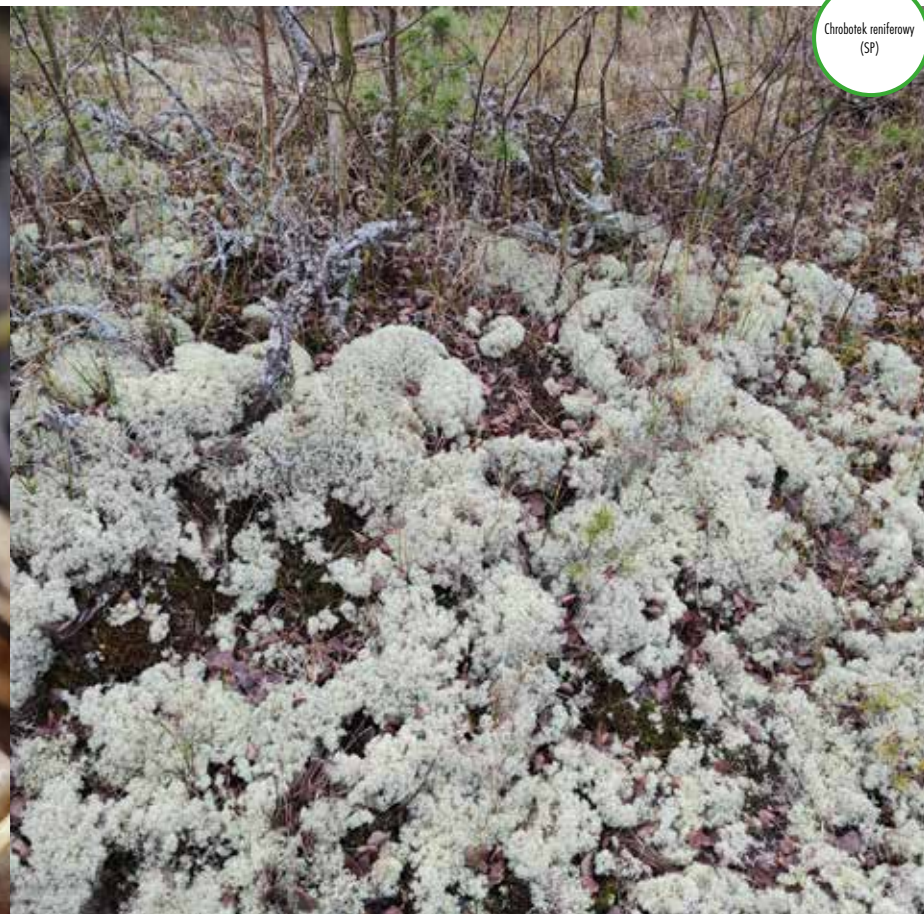
Morfologia: plecha złożona z komórek zielenic. Chrobotki mają plechy dwupostaciowe, zróżnicowane na plechę pierwotną i wtórną. Plecha pierwotna jest skorupiasta i bardzo wczesnie zanika. Plechę wtórną tworzą wyrastające z plechy pierwotnej krzaczkowate podecja, do wysokości 10 cm i grubości 1-2 mm. Podecja mają barwę jasnoszarą do jasnozielonej. Podecja rozgałęziają się na 3-4 widełki, skierowane w jedną stronę. Plecha wytwarza kwasy porostowe. W budowie plechy brak jest kory. Smak jest gorzki.

Siedlisko: rośnie na glebie, tak zwany epigeit (gatunek rozwijający się na ziemi). Występuje w borach sosnowych, na wrzosowiskach i na wydmach.

Gatunki podobne: chrobotek leśny, chrobotek łagodny.

Ciekawostka: gatunek często wykorzystywany do wstroju wnętrza. Jest dobrym izolatorem dźwięku, dlatego wykorzystywany jest do tworzenia ogrodów wertykalnych (zielonych ścian). Jest również naturalnym higrometrem.

Chrobotek reniferowy (SP)

CZYREŃ SOSNOWY (*Porodaedalea pini*)

Morfologia: owocnik półkolisty, konsolowaty, przyrośnięty bokiem do podłoża. Górna powierzchnia owocnika jest szorstka, nierówna, bruzdkowana, koncentrycznie strefowana. Z wiekiem pokryta glonami i mszakami. Owocniki są wieloletnie, hymenofor zbudowany z porów.

Trofia: pasożyt drzew iglastych, zwłaszcza sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*).

Siedlisko: występuje w lasach iglastych (zwłaszcza sosnowych) i mieszanych. Najczęściej notowany w drzewostanach stuletnich oraz starszych.

Gatunek podobny: czyreń świerkowy.

Ciekawostka: gatunek uważany za wskaźnikowy dla występowania w lasach dzięciola czarnego (*Dryocopus martius*) z powodu wywoływanej zgnilizny w drewnie, które z czasem kruszy się. Dzięcioły czarne wykuwają dziuple w miejscach tuż pod owocnikami lub w miejscu po owocnikach, gdzie drewno jest w stanie sproszkowanym (jest to mniej pracochłonne). Czyreń sosnowy tworzy owocniki zwykle wysoko na pniu drzewa, a dzięcioły tworzą dziuple zazwyczaj powyżej 8 metrów nad ziemią. W Polsce gatunek dość rzadki, znajduje się na Czerwonej liście grzybów Polski, gdzie nadano mu kategorię - rzadki.

Czyreń sosnowy (SP)

ELAPHOCORDYCEPS LONGISEGMENTIS

Morfologia: formy rozmnażania płciowego w kształcie „zapalek” o prostej i wydłużonej podkładce z wyodrębnioną główkowatą częścią szczytową, w której ulokowane są właściwe struktury rozmnażania - perytecja.

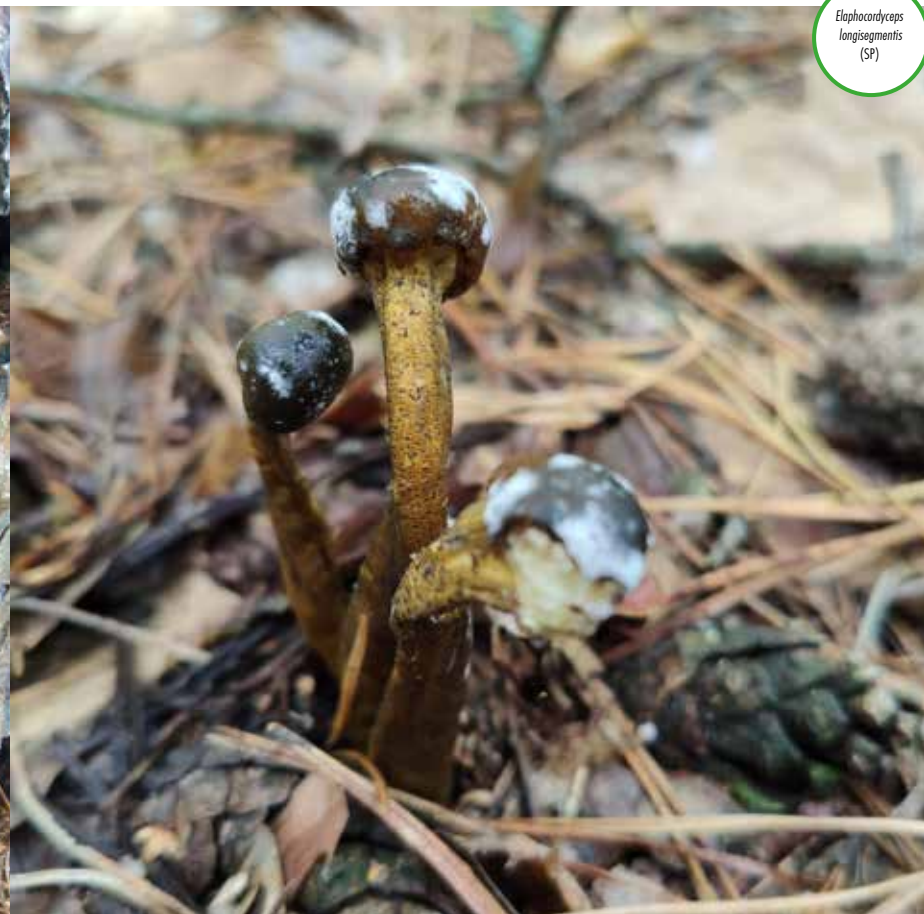
Trofia: pasożyt podziemnych grzybów z rodzaju jeleniak (*Elaphomyces* sp.).

Siedlisko: w literaturze podawane są jego stanowiska w lasach liściastych, niekiedy lasach mieszanych. W Polsce gatunek bardzo rzadki.

Gatunek podobny: maczuźnik główkowaty.

Ciekawostka: notowany w Polsce na nielicznych stanowiskach. Znajduje się na Czerwonej liście grzybów Polski, gdzie nadano mu kategorię - rzadki. Jest pasożytem obligatoryjnym, to zanaczy ściśle związanym ze swoim żywicielem - grzybami z rodzaju jeleniak (*Elaphomyces* sp.).

Elaphocordyceps longisegmentis (SP)

GĘSTOPOREK CYNOBROWY (*Pycnoporus cinnabarinus*)

Morfologia: owocnik przyrośnięty bokiem, niekiedy rozpostarto-odgięty. Kapelusze osiągną 20-100 mm średnicy, są pojedyncze, niekiedy zrośnięte, w kolorze cynobrowym. Górna powierzchnia kapeluszy początkowo owłosiona, z wiekiem naga. Pory o barwie kapelusza. Mięszki bez smaku i bez zapachu.

Trofia: saprotrof nadrewnowy.

Siedlisko: występuje w lasach iglastych i mieszanych.

Gatunek podobny: pomarańczowiec błyszczący.

Ciekawostka: powoduje białą zgniliznę drewna. W Polsce gatunek dość rzadki, znajduje się na Czerwonej liście grzybów Polski, gdzie nadano mu kategorię - rzadki.

Gęstoporek cynobrowy
(SP)

KIELONKA BŁYSZCZĄCA (*Caloscypha fulgens*)

Morfologia: owocniki w kształcie miseczek. Na zewnątrz miseczki przebarwiają się w kolorach granatowo-zielonych, wewnątrz intensywnie żółte. Nie posiadają trzonu.

Trofia: saprotrof, występuje na glebie.

Siedlisko: występuje w lasach liściastych i mieszanych.

Gatunek podobny: dziezka pomarańczowa.

Ciekawostka: gatunek lubi rosnąć w miejscach wilgotnych, gdzie również występują smardze. W Polsce dość rzadki, znajduje się na Czerwonej liście grzybów Polski, gdzie nadano mu kategorię - rzadki.

Kielonka błyszcząca
(AP)

KISIELNICA TRZONECZKOWA

(*Exidia glandulosa*)

Morfologia: owocniki galaretowate, ciemnobrązowe do czarnych, w kształcie stożka, przyrośnięte do podłoża krótkim trzonem. Powierzchnia owocników lekko chropowata.

Trofia: saprotrof na drewnie dębów (*Quercus* sp.).

Siedlisko: występuje w lasach iglastych, liściastych i mieszanych. Grzyb nierzadko spotykany w parkach i ogrodach.

Gatunek podobny: kisielnica kędzierzawa.

Ciekawostka: grzyb wytwarza owocniki przez cały rok, ale lubi pogodę wilgotną i deszczową, dlatego najczęściej spotykany jest późną jesienią i zimą. W Polsce gatunek dość rzadki, znajduje się na Czerwonej liście grzybów Polski, gdzie nadano mu kategorię - rzadki.

Kisielnica
trzoneczkowa (SP)

KORALÓWKA ŻÓŁTA

(*Ramaria flava*)

Morfologia: owocnik rozgałęziony w kolorze żółtym z zaokrąglonymi końcami rozgałęzień, starzejący się zmienia barwę na ochrowożółtą. Wyrasta na grubym trzonie.

Trofia: symbiont mykoryzowy, na ziemi.

Siedlisko: występuje w lasach bukowych, pod bukami (*Fagus* spp.)

Gatunki podobne: inne gatunki z rodzaju koralówka.

Ciekawostka: gatunek w Polsce jest dość rzadki, znajduje się na Czerwonej liście grzybów Polski, gdzie nadano mu kategorię - rzadki.

Koralówka żółta (SP)

OZOREK DĘBOWY

(*Fistulina hepatica*) - podlega ochronie częściowej

Morfologia: owocnik poduszkowaty do wachlarzowatego, koloru od jasnoróżowego za młodu do intensywnie bordowego. Wyglądem przypomina krowi język. W konsystencji młode owocniki bardzo miękkie, na starość delikatnie twardnieją.

Trofia: pasożyt i saprotrof, przeważnie na żywych drzewach - dębach.

Siedlisko: spotykany w lasach liściastych i mieszanych, gdzie występuje dąb szypułkowy lub dąb bezszypułkowy.

Gatunki podobne: charakterystyczny wygląd ozorka sprawia, że trudno go pomylić z innymi gatunkami grzybów nadrzewnych.

Ciekawostka: gatunek jadalny, zwany również krowim ozorem lub grzybem wątrobowym. W dawnych czasach uważany był za pokarm ubogich. W Polsce jest dość rzadki, znajduje się na Czerwonej liście grzybów Polski w kategorii - rzadki.

Ozorek dębowy (SP)

PAWĘŻNICA PERGAMINOWA

(*Peltigera membranacea*) - podlega ochronie ścisłej

Morfologia: plecha złożona z sinic, listkowata, początkowo przybiera okrągły kształt, na późniejszym etapie rozwoju dzieli się na płyty. Jej odcinki często rozgałęziają się dichotomicznie i osiągają długość 2-4 cm i szerokość 1-2 cm. Zakończenia odcinków są zaokrąglone lub wcięte, pofałdowane i zwykle wzniesione. Górna powierzchnia plechy szaroniebieska, brązowa do prawie czarnzielonej.

Siedlisko: występuje w lasach liściastych i mieszanych, rozwija się na drewnie, skałach pokrytych mchami. W Polsce gatunek rzadki.

Gatunek podobny: pawężnica psia.

Ciekawostka: plecha na zakończeniach odcinków wytwarza płonne apotecja, o okrągłym lub lekko podłużnym kształcie i jasnobrązowych do ciemnobrązowych barwach.

Pawężnica pergaminowa (SP)

PAWĘŻNICA PSIA*(Peltigera canina)* - podlega ochronie częściowej

Morfologia: plecha złożona z sinic, listkowata osiąga do około 20 cm wielkości, zbudowana z wielu krótkich odcinków o szerokości 1-4 cm, o brzegach zaokrąglonych i falowanych. Powierzchnia górna plechy jest gładka w kolorze szarym, zielonobrunatnym.

Siedlisko: występuje w lasach liściastych i mieszanych, często przy drogach, w ogrodach. Rozwijają się na ziemi, ściółce, czasem na korze drzew i na drewnie. W Polsce gatunek częsty.

Gatunek podobny: pawężnica pergaminowa.

Ciekawostka: plecha na zakończeniach odcinków rzadko wytwarza płonne apotecja, o siodełkowatym kształcie i brązowej barwie. W rozróżnieniu od siebie gatunków z rodzaju pawężnica pomaga sprawdzenie budowy chwytlików przytwierdzających plechę do podłoża.

Pawężnica psia (SP)

PIĘKNORÓG DWUPRZEGRODOWY*(Calocera furcata)*

Morfologia: owocniki w kształcie różków, często rozwidlane na szczycie osiągają do 15 mm długości. Barwa owocników intensywnie żółta.

Trofia: saprotrof nadrewnowy, rośnie na drewnie drzew iglastych.

Siedlisko: występuje w lasach iglastych i mieszanych z udziałem sosny.

Gatunek podobny: pięknoróg sztyłtawaty.

Ciekawostka: w Polsce gatunek dość rzadki, znajduje się na Czerwonej liście grzybów Polski, gdzie nadano mu kategorię - rzadki.

Pięknoróg dwuprzegrodowy (SP)

PŁUCNICA ISLANDZKA

(*Cetraria islandica*)- podlega ochronie częściowej

Morfologia: plecha złożona z zielenic. Krzaczkowato-listkowa plecha w postaci kępek osiągnąca wysokość do 8 cm. Barwa i mięszkość zależy od pogody, wilgotności oraz nasłonecznienia. Wytwarza kwasy porostowe.

Siedlisko: rośnie na glebie, tak zwany epigeit (gatunek rozwijający się na ziemi). Występuje w widnych borach sosnowych, na odsloniętych, świetlistych miejscach.

Gatunek podobny: płucnica kędzierzawa.

Ciekawostka: gatunek wykorzystywany w lecznictwie jako surowiec zielarski. Ma właściwości bakteriostatyczne, wspomaga trawienie i łagodzi kaszel.

Płucnica islandzka (SP)

SMARDZ JADALNY

(*Morchella esculenta*)- podlega ochronie częściowej

Morfologia: owocnik składa się z główki i nibytrzonu. Główka najczęściej ma okrągły kształt, jest silnie pofalowana w kolorze od jasnożółtego do ciemnobrązowego. Nibytrzon biały i pusty w środku.

Trofia: saprotrof i symbiont, występuje na ściółce.

Siedlisko: występuje w miejscach wilgotnych, przy drobnych ciekach wodnych, w zaroślach i na skrajach lasu. Często w ogrodach i parkach zawleczony wraz z korą drzew służącą do ściółkowania.

Gatunek podobny: smardz stożkowaty.

Ciekawostka: jest grzybem jadalnym. W Polsce jest dość rzadki, znajduje się na Czerwonej liście grzybów Polski, gdzie nadano mu kategorię - rzadki.

Smardz jadalny (AP)

SMOLUCHA ŚWIERKOWA (*Ischnoderma benzoinum*)

Morfologia: owocnik tworzy bokiem przyrośnięte kapelusze szerokości do 300 mm, stosunkowo cienkie grubości 10-30 mm. Kapelusze pojedyncze lub dachówkowato ułożone w grupach. Górna powierzchnia kapeluszy rdzawobrązowa, kasztanowobrązowa, z wiekiem ciemniejąca do czarnobrązowej, owłosiona i promieniście brudowana. Pory początkowo białawe, z wiekiem brązowe, młode mogą wydzielać krople czerwono zabarwionej wydzieliny. Mięszka ma smak łagodny, bez zapachu.

Trofia: pasożyt osłabionych drzew i saprotrof nadrewnowy.

Siedlisko: występuje w lasach iglastych i mieszanych z udziałem świerka.

Gatunek podobny: smolucha bukowa.

Ciekawostka: powoduje białą zgniliznę drewna. W Polsce gatunek dość rzadki, znajduje się na Czerwonej liście grzybów Polski w kategorii - narażony na wymarcie.

Smolucha świerkowa
(SP)

STROCZNICZEK ŻŁOTAWY (*Pseudomerulius aureus*)

Morfologia: owocniki jednoroczne, rozpostarte lub rozpostarto-odgięte. Często sąsiednie owocniki zrastają się ze sobą tworząc kilkudziesięciocentymetrowe płyty. Barwa owocników jest intensywnie żółta, siarkowa to pomarańczowo-żółtej. Hymenofor nieregularnie jamkowato-blaszkowy lub labiryntowaty.

Trofia: saprotrof na drewnie drzew iglastych.

Siedlisko: występuje w lasach iglastych i mieszanych.

Gatunek podobny: stroczek leśny.

Ciekawostka: bardzo rzadko notowany na drewnie drzew liściastych, prawdopodobnie mylony z innymi podobnymi gatunkami. W Polsce gatunek dość rzadki, znajduje się na Czerwonej liście grzybów Polski, gdzie nadano mu kategorię - rzadki.

Stročniczek żółtawy
(SP)

ŚWIECZNIK ROZGAŁĘZIONY (*Artomyces pyxidatus*)

Morfologia: owocnik o barwie białej, ochrowej lub żółtej. Trzon krótki, z którego podstawy wyrasta 2–6 rozgałęzień, a z nich krótsze i drobniejsze rozgałęzienia okółkowe. Ostatnie odgałęzienia zakończone są drobnymi miseczkami z ząbkowanymi brzegami. Wyglądem przypomina świecznik.

Trofia: saprotrof na drewnie drzew liściastych (rzadziej iglastych).

Siedlisko: występuje w lasach iglastych, liściastych i mieszanych.

Gatunki podobne: grzyby z rodzaju koralówka.

Ciekawostka: gatunek w Polsce jest dość rzadki, znajduje się na Czerwonej liście grzybów Polski, gdzie nadano mu kategorię – narażony na wyginiecie.

Świecznik rozgałęziony
(SP)

WYSTAWA GRZYBÓW W BOLIMOWSKIM PARKU KRAJOBRAZOWYM

W 2019 roku odbyła się pierwsza wystawa grzybów w Bolimowskim Parku Krajobrazowym, pod tytułem: “Grzyby - Ukryte piękno mikroorganizmów”. Spotkanie w Puszczy Mariańskiej zorganizowali: Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego, Katedra Algologii i Mykologii Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego, Sekcja Mykologiczno-Algologiczna Studenckiego Koła Naukowego Biologów Uniwersytetu Łódzkiego, Instytut Środowiska Rolniczego i Leśnego Polskiej Akademii Nauk, Fundacja „Biodiversitas” i Polskie Towarzystwo Mykologiczne, we współpracy z Nadleśnictwem Radziwiłłów i Urzędem Gminy Puszcza Mariańska.

Wszystkie zaprezentowane podczas wystawy gatunki grzybów, zostały zebrane na obszarze Bolimowskiego Parku Krajobrazowego (poza gatunkami podlegającymi ochronie). Łącznie zebrano 124 gatunki (patrz: tabela). Wystawa, mająca na celu przede wszystkim edukację i rozpowszechnianie wiedzy o grzybach oraz ochronie przyrody, przyczynia się również do lepszego poznania mykobioty Parku.

Nazwa polska	Nazwa łacińska	Trofia	Zagrożenie
Błyskoprek płaczący	<i>Pseudoinonotus dryadeus</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	narażony na wymarcie
Borowik ceglastopory	<i>Boletus erythropus</i>	symbiont mykoryzowy	pospólny
Borowik szlachetny	<i>Boletus edulis</i>	symbiont mykoryzowy	pospólny
Buławka sitowata	<i>Macrotypula juncea</i>	saprotrof naściółkowy	rzadki
Chropiatka pospolita	<i>Thelephora terrestris</i>	symbiont mykoryzowy	pospólny
Chrząstkoskórnik purpurowy	<i>Chondrostereum purpureum</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	pospólny
Cizmówka miękka	<i>Crepidotus mollis</i>	saprotrof nadrewnowy	pospólny
Czernidłak kołpakowaty	<i>Coprinus comatus</i>	saprotrof naziemny	pospólny
Czernidłak pospolity	<i>Coprinopsis atramentaria</i>	saprotrof naziemny	pospólny
Czubajka czerwieniejąca	<i>Macrolepiota rachodes</i>	saprotrof naziemny	pospólny
Czubajka kania	<i>Macrolepiota procera</i>	saprotrof naziemny	pospólny
Czyreń dębowy	<i>Phellinus robustus</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	pospólny
Czyreń sosnowy	<i>Porodaedalea pini</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	rzadki
Drewniak szkarłatny	<i>Hypoxylon fragiforme</i>	saprotrof nadrewnowy	pospólny

Nazwa polska	Nazwa łacińska	Trofia	Zagrożenie
Drobnoluszcak jeleni	<i>Pluteus cervinus</i>	saprotof nadrewnowy	pospolity
Drobnoporek gorzki	<i>Poatia stiptica</i>	saprotof nadrewnowy	pospolity
Dwuzarodniczka cytrynowa	<i>Bisporella citrina</i>	saprotof nadrewnowy	pospolity
Galaretnica mięsista	<i>Ascocoryne sarcoides</i>	saprotof nadrewnowy	pospolity
Galaretnica pucharkowata	<i>Ascocoryne cylichnium</i>	saprotof nadrewnowy	pospolity
Gąska mydlana	<i>Tricholoma saponaceum</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Gąska zielonka	<i>Tricholoma equestre</i>	symbiont mykoryzowy	o nieokreślonym zagrożeniu
Gąska ziemistoblaszkowa	<i>Tricholoma terrum</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Gęstoporek cynobrowy	<i>Pycnoporus cinnabarinus</i>	saprotof nadrewnowy	rzadki
Gmatwek dębowy	<i>Daedalea quercina</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	pospolity
Gmatwica chropowata	<i>Daedaleopsis confragosa</i>	saprotof nadrewnowy	pospolity
Gołąbek brudnożółty	<i>Russula ochroleuca</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Gołąbek czarniawy	<i>Russula nigricans</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Gołąbek jasnożółty	<i>Russula claroflava</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Gołąbek wymiotny	<i>Russula emetica</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Goryczak żółciowy	<i>Tylopilus felleus</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Gruzelek cynobrowy	<i>Nectria cinnabarina</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	pospolity
Grzybówka cytrynowa	<i>Mycena epipterygia</i>	saprotof naściółkowy	pospolity
Grzybówka różowa	<i>Mycena rosea</i>	saprotof naściółkowy	pospolity
Hubiak pospolity	<i>Fomes fomentarius</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	pospolity
Kisielnica kędzierzawa	<i>Exidia nigricans</i>	saprotof nadrewnowy	pospolity
Kisielnica trzonceczkowa	<i>Exidia glandulosa</i>	saprotof nadrewnowy	rzadki
Klejek czerwony	<i>Chroogomphus rutilus</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Klejówka różowa	<i>Gomphidius roseus</i>	symbiont mykoryzowy	rzadki

Nazwa polska	Nazwa łacińska	Trofia	Zagrożenie
Kołpaczek mierzwiowy	<i>Panaeolus papilionaceus</i>	saprotof koprofilny	rzadki
Koralówka żółta	<i>Ramaria flava</i>	symbiontmykoryzowy	rzadki
Korzeniowiec wieloletni	<i>Heterobasidion annosum</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	pospolity
Koźlarz babka	<i>Leccinum scabrum</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Koźlarz czerwony	<i>Leccinum aurantiacum</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Koźlarz różnobarwny	<i>Leccinum variicolor</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Krowiak podwinięty	<i>Paxillus involutus</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Kubek prążkowany	<i>Cyathus striatus</i>	saprotof naściółkowy	pospolity
Lakownica spłaszczona	<i>Ganoderma applanatum</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	pospolity
Lakówka ametystowa	<i>Laccaria amethystina</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Lejkówka buławotrzonowa	<i>Clitocybe clavipes</i>	saprotof naściółkowy	pospolity

Czernidłak
kolpakowaty
(*Coprinus comatus*)
(SP)

Nazwa polska	Nazwa łacińska	Trofia	Zagrożenie
Lejkówka zielonawa	<i>Clitocybe odora</i>	saprotrof naściółkowy	pospolity
Lejkówka żółto-brązowa	<i>Clitocybe gibba</i>	saprotrof naziemny	pospolity
Lisówka pomarańczowa	<i>Hygrophoropsis aurantiaca</i>	saprotrof naściółkowy	pospolity
Łzawnik rozciekliwy	<i>Dacryomyces stillatus</i>	saprotrof nadrewnowy	pospolity
Maślaczek pieprzowy	<i>Chalciporus piperatus</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Maślak pstry	<i>Suillus variegatus</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Maślak sitarz	<i>Suillus bovinus</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Maślak zwyczajny	<i>Suillus luteus</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Maślak żółty	<i>Suillus grevillei</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Maślanka ceglasta	<i>Hypholoma sublateritium</i>	saprotrof nadrewnowy	pospolity
Maślanka łagodna	<i>Hypholoma capnoides</i>	saprotrof nadrewnowy	pospolity

Nazwa polska	Nazwa łacińska	Trofia	Zagrożenie
Maślanka wiązkowa	<i>Hypholoma fasciculare</i>	saprotrof nadrewnowy	pospolity
Miękusz rabarbarowy	<i>Hapalopilus nidulans</i>	saprotrof nadrewnowy	pospolity
Mleczaj biel	<i>Lactarius piperatus</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Mleczaj chrząstka	<i>Lactarius vellereus</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Mleczaj paskudnik	<i>Lactarius necator</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Mleczaj rydz	<i>Lactarius deliciosus</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Mleczaj wełnianka	<i>Lactarius torminosus</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Muchomor cytrynowy	<i>Amanita citrina</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Muchomor czerwieniejący	<i>Amanita rubescens</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Muchomor czerwony	<i>Amanita muscaria</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Muchomor plamisty	<i>Amanita pantherina</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity

Galaretnica
puchawkowata
(*Ascocoryne cylichnium*)
(SP)

Prószyk brudzący
(*Bulgaria inquinans*)
(SP)

Nazwa polska	Nazwa łacińska	Trofia	Zagrożenie
Muchomor rdzawobrzowy	<i>Amanita fulva</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Muchomor zielonawy	<i>Amanita phalloides</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Murszak rdzawy	<i>Phaeolus schweinitzii</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	pospolity
Niszczycza anyżkowa	<i>Gloeophyllum odoratum</i>	saprotrof nadrewnowy	pospolity
Niszczycza płotowa	<i>Gloeophyllum sepiarium</i>	saprotrof nadrewnowy	pospolity
Niszczyk iglastodrzewny	<i>Trichaptum abietinum</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	pospolity
Piaskowiec kasztanowaty	<i>Gyroporus castaneus</i>	symbiont mykoryzowy	rzadki
Pieniężniczka szyszkowa	<i>Baeospora myosura</i>	saprotrof naściółkowy	rzadki
Pieprznik jadalny	<i>Cantharellus cibarius</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Pierścieniak grynszpanowy	<i>Stropharia aeruginosa</i>	saprotrof naziemny	pospolity
Pięknoróg dwuprzegrodowy	<i>Calocera furcata</i>	saprotrof nadrewnowy	rzadki

Pięknoróg lekki
(*Calocera viscosa*) (SP)

Purchawica
olbrzymia
(*Calvatia gigantea*)
(KN)

Nazwa polska	Nazwa łacińska	Trofia	Zagrożenie
Pięknoróg lepki	<i>Calocera viscosa</i>	saprotof nadrewnowy	pospolity
Pięknoróg sztyfłowy	<i>Calocera cornea</i>	saprotof nadrewnowy	pospolity
Pniarek brązowy	<i>Fomitopsis betulina</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	pospolity
Pniarek obrzeżony	<i>Fomitopsis pinicola</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	pospolity
Podgrzybek brunatny	<i>Xerocomus badius</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Podgrzybek zajczek	<i>Xerocomus subtomentosus</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Podgrzybek złotopory	<i>Xerocomus chrysenteron</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Ponurnik aksamitny	<i>Paxillus atrotomentosus</i>	saprotof nadrewnowy	niezbyt częsty
Powłocznicza dębowa	<i>Peniophora quercina</i>	saprotof nadrewnowy	pospolity
Próchnilec gałęzisty	<i>Xylaria hypoxylon</i>	saprotof nadrewnowy	pospolity
Próchnilec maczugowaty	<i>Xylaria polymorpha</i>	saprotof nadrewnowy	pospolity

Rozszczepka
pospolita
(*Schizophyllum
commune*) (SP)

Nazwa polska	Nazwa łacińska	Trofia	Zagrożenie
Prószyk brudzący	<i>Bulgaria inquinans</i>	saprotof nadrewnowy	pospolity
Purchawica olbrzymia	<i>Calvatia gigantea</i>	saprotof naziemny	pospolity
Purchawka chropowata	<i>Lycoperdon perlatum</i>	saprotof naziemny	pospolity
Purchawka gruszkowata	<i>Lycoperdon pyriforme</i>	saprotof nadrewnowy	pospolity
Rozszczepka pospolita	<i>Schizophyllum commune</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	pospolity
Rycerzyk czerwonozłoty	<i>Tricholomopsis rutilans</i>	saprotof nadrewnowy	pospolity
Skórnik szorstki	<i>Sterum hirsutum</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	pospolity
Sromotnik bezwstydy	<i>Phallus impudicus</i>	saprotof naziemny	pospolity
Stroczniczek złotawy	<i>Pseudomerulius aureus</i>	saprotof nadrewnowy	rzadki
Stułka piaskowa	<i>Coltricia perennis</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Szaroporka podpalana	<i>Bjerkandera adusta</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	pospolity

Czubałka kania
(*Macrolepiota procera*)
(SP)

Nazwa polska	Nazwa łacińska	Trofia	Zagrożenie
Szczecinkowiec rdzawy	<i>Hymenochaete rubiginosa</i>	saprotrof nadrewnowy	pospolity
Szyszkolubka kolczasta	<i>Auriscalpium vulgare</i>	saprotrof naściółkowy	pospolity
Świecznik rozgałęziony	<i>Artomyces pyxidatus</i>	saprotrof nadrewnowy	narażony na wymarcie
Tęguskór brodawkowy	<i>Scleroderma verrucosum</i>	symbiont mykoryzowy	niezbyt częsty
Tęguskór cytrynowy	<i>Scleroderma citrinum</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Trzęsak pomarańczowożółty	<i>Tremella mesenterica</i>	mykopasożyt	pospolity
Twardzioszek przydrożny	<i>Marasmius oreades</i>	saprotrof naziemny	pospolity
Uszak bżowy	<i>Hirneola auricular-judae</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	pospolity
Wachlarzowiec olbrzymi	<i>Meripilus giganteus</i>	saprotrof nadrewnowy	pospolity
Włochatka ciemna	<i>Coriopsis gallica</i>	saprotrof nadrewnowy	rzadki
Wrośniak garbaty	<i>Trametes gibbosa</i>	saprotrof nadrewnowy	pospolity

Nazwa polska	Nazwa łacińska	Trofia	Zagrożenie
Wrośniak różnobarwny	<i>Trametes versicolor</i>	saprotrof nadrewnowy	pospolity
Wrośniak szorstki	<i>Trametes hirsuta</i>	saprotrof nadrewnowy	pospolity
Zasłonak krwisty	<i>Cortinarius sanguineus</i>	symbiont mykoryzowy	pospolity
Żąbkowiec ochrowy	<i>Steccherinum ochraceum</i>	saprotrof nadrewnowy	pospolity
Zieleniak drobny	<i>Chlorociboria aeruginascens</i>	saprotrof nadrewnowy	pospolity
Żagiew łuskowata	<i>Polyporus squamosus</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	pospolity
Żółciak siarkowy	<i>Laetiporus sulphureus</i>	Pasożyt drzew i saprotrof	pospolity
Żyłak trzęsakowaty	<i>Merulius tremellosus</i>	saprotrof nadrewnowy	pospolity
Żyłica olbrzymia	<i>Phlebiopsis gigantea</i>	saprotrof nadrewnowy	pospolity

Wystawa grzybów
(AP)Wystawa grzybów
(AP)

MAŁY SŁOWNIK POJĘĆ

Antropogeniczne siedliska - miejsca silnie przekształcone przez człowieka, miejskie ogrody, trawniki, parki.

Hymenofor - część owocnika, w której powstają zarodniki. U grzybów agarikoidalnych w postaci blaszek, u grzybów boletoidalnych i poliporoidalnych w postaci rurek, a u niektórych grzybów na przykład kortycoidalnych, na całej powierzchni owocnika.

Mykoryza - symbiotyczna relacja roślin i grzybów. Współpraca, w której grzybnia mająca kontakt z korzeniami przekazuje wodę i sole mineralne roślinie, ta natomiast przekazuje grzybom wielocząsteczkowe związki organiczne.

Nibyrzon - część owocnika występująca u niektórych grzybów workowych, na przykład u smardzów, będąca odpowiednikiem trzonu u grzybów podstawkowych.

Pasożyty - organizmy długookresowo wykorzystujące swoich żywicieli, głównie jako źródło pokarmu (np. błyskoperek podkorowy).

Saprofity - organizmy odżywiające się martwą materią organiczną (np. sromotnik bezwstydny).

Sklerocja - twory przetrwalnikowe, których funkcją jest magazynowanie substancji zapasowych i rozmnażanie, wytwarzane przez niektóre gatunki grzybów (np. błyskoperek podkorowy).

Strzępki - wydłużone, nitkowate twory budujące ciało grzybów wielokomórkowych. W nich znajdują się organella komórkowe i następuje przepływ cytoplazmy.

Symbionty - organizmy będące w relacjach korzystnych dla obu stron, współpracujące ze sobą.

Trofia - sposób odżywiania się organizmu.

LITERATURA

CHMIEL M.A. 2006. *Checklist of Polish larger Ascomycetes*. In: Z. MIREK (Ed.). Biodiversity of Poland 8. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.

DOMAŃSKI S., ORŁOŚ H., SKIRGIEŁŁO A. 1967. Podstawczaki (*Basidiomycetes*), Bezblaszkowe (*Aphylophorales*), Żagwiowate II (*Polyporaceae pileatae*), Szczeciniakowate II (*Mucronoporaceae pileatae*), Lakownicowate (*Ganodermataceae*), Bondarzewowate (*Bondarzewiaceae*), Boletkowate (*Boletopsidaceae*), Ozorkowate (*Fistulinaceae*). In: J. KOCHMAN J., SKIRGIEŁŁO A. (Eds.). Flora Polska. Rośliny Zarodnikowe Polski i Ziemi Ościennych. Grzyby (*Mycota*). 3. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.

WHITTAKER R.H. 1969. *New Concepts of Kingdoms of Organisms*. „Science”. 163 (3863), s. 150–160.

WOJEWODA W. 2003. *Checklist of Polish larger Basidiomycetes*. In: Z. MIREK (Ed.). Biodiversity of Poland 7. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.

WOJEWODA W., ŁAWRYNOWICZ M. 2006. *Red list of the macrofungi in Poland. Czerwona lista grzybów wielkoowocnikowych w Polsce*. In: Z. MIREK, K. ZARZYCKI, W. WOJEWODA, Z. SZELĄG (Eds.). Red list of plants and fungi in Poland 3. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków: s. 53–70.

ŚWIAT GRZYBÓW W BOLIMOWSKIM PARKU KRAJOBRAZOWYM

